

NAMAZ RİSALESİ

Namaz Risalesi

Seyyid Abdülhakîm Arvâsî hazretleri, Namaz Risalesi'nde buyuruyor ki:

Bismillahirrahmanirrahim.

Namazsız din olmaz

Namaz, İslam'ın beş şartından ikincisi olup, Fahr-i kâinatın "sallallahü aleyhi ve sellem" miraca teşriflerinde, en hayırlı ümmet olan ümmeti üzerine, Allahü teâlânın ezeli hitabı ile her gün beş vakit olarak farz oldu.

Namaz, dinin direğidir. Kim, namazı devam üzere, doğru ve tamam olarak eda ederse, dinini ikame etmiş, İslam binasını ayakta durdurmuş olur. Namaz kılmayanlar, Allahü teâlâ korusun, dinlerini ve İslam binasını yıkmış olurlar. **Peygamberimiz** "sallallahü aleyhi ve sellem", (Dininizin başı namazdır) buyurdu. Başsız insan olmadığı gibi, namazsız din de olamaz.

Namaz, müminin miracıdır. Mirac olması bu ümmete mahsustur. Server-i âleme mirac gecesinde, Cennette Allahü teâlâyı görmek şerefi, dünyada, dünyaya uygun olarak, namazda nasip olmuştur.

Cenab-ı Peygambere kemâliyle tâbi olanların, o nimetten, bu dünyada namazda nasipleri vardır. Külfet, zahmet ve zorluklar kalkar. Batın, yani kalb ve ruh baştan başa, zevk ve lezzet bulur. Namazda şaşılacak gizli şeyler ve anlatılamaz hâller hâsil olur.

Bu hâller ancak sona varan Evliya zatlara nasip olup, Allahü teâlânın büyük nimetlerindedir. Namaz, Allahü teâlâyâ ve Resulüne imandan sonra, bütün mukarreblerin amellerinin ve bütün ibadetlerin üstünde, en iyi bir ibadettir. Bir gün **Resulullah** "sallallahü aleyhi ve sellem", imam-ı Ali'ye "kerremallahü vecheh ve radiyallahü anh", (Ya Ali! Senin, namazın farzına, vacibine, sünnetine, müstehabına riayet etmen gerekir!) buyurunca, Ensar'dan bir zat dedi ki:

(Ya Resulallah! İmam-ı Ali bunların hepsini bilir. Bize de bunların faziletini anlatır mısınız? Biz de ona göre amel edelim.)

Resulullah "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki:

(Ey ümmet ve Eshabım! Şartlarına uygun olarak kılınan namaz, Allahü teâlânın razı olduğu bütün amellerin en efdalidir. Peygamberlerin sünnetidir. Meleklerin sevdiği. Marifetin, arz ve semavatın [yerlerin ve göklerin] nurudur. Bedenin kuvvetidir. Rızkın bereketidir. Duanın kabulüne sebeptir. Melek-ül-mevt [ölüm meleği] arasında şefaattir. Kabirde ışıktır. Münker ve Nekir'e **cevaptır**. Kıyamet gününde üzerine gölgedir. Cehennem ateşiyle kendi arasında siperdir. Sırat köprüsünü yıldırım gibi geçiricidir. Cennetin anahtarıdır. Cennette başına taçtır. Allahü teâlâ müminlere,

namazdan efdal hiçbir şey vermemiştir. Eğer namazdan efdal bir ibadet olsaydı, en önce müminlere onu verirdi. Zira Meleklerin kimi devamlı kıyamda, kimi rükû'da, kimi secdede, kimi kâdededir. Bunların cümlesini bir rekât namazda toplayıp, müminlere hediye verdi. Çünkü namaz, imanın başı, dinin direği ve İslam'ın kavli ve müminlerin miracıdır. Yer ve göğün nurudur. Cehennemden kurtarıcıdır.)

Namaz, Allahü teâlâya karşı has ibadettir.

Namaz, maksatlardan olup, diğer ibadetler namaz için vesilelerdir.

Namaz, Müslüman ile kâfir arasını ayırt edici bir ibadettir.

Namaz, İslamiyet'in yasak ettiği şeyleri işlemekten insanları men' eder. Günahların kefaretidir.

Namazın güzelliği, diğer ibadetlerin aksine olarak iman gibi kendisindedir. Kendisinde en çok ibadetleri toplayan ve insanı Allahü teâlâya en çok yaklaştıran bir ameldir. Çünkü Allahü teâlâya namazda yalvarıp, Allahü teâlânın azamet ve celalini müşahede edicidir. Namazı, huşû ve hudû, yani tevazu' ve korkuyla, kalb huzuruyla ve tûmaninete [rükû' ve secdelerde, kavmede ve celsede, bütün uzuvların hareketsiz kalmasına] riayetle ve cemaatle, tezellül ile eda etmek, kurtulmanın başlıca sebeplerindedir. Bu suretle namazını kılan müminlerin kurutulacakları, âyet-i kerimede beyan buyurulmuştur.

Hadis-i şeriflerde de buyuruluyor ki:

(Beş vakit namazını kılan kimse, Malik-ül-mülkün kapısını çalıyor. Kapıyı çalmaya devam eden kimseye şüphesiz kapı açılır.)

(Beş vakit namaz, sizden birinizin kapısının önünde akan nehir gibidir ki, o nehirde her gün beş kere yıkansa o kimsede hiç kir kalmayacağı gibi, namazını devamlı kılanlar da öylece günahlardan pak ve temiz olurlar.)

(Farz olan beş vakit namazını, cemaatle kılan kimse, sırat köprüsünü parlak bir şimşek gibi geçenlerin ilki olacaktır. Ve sabikun olan ilk zümreyle Allahü teâlâ onu haşr eder. Ve onun için her gün ve gecede bir koruyucu melek vardır. Ve Allahü teâlâ yolunda öldürülen bin şehit sevabı ona verilir.)

(Karanlıkta mescitlere yürüyerek giden, Allahü teâlânın rahmeti içinde yüzücüdür. Hak sübhanehü ve teâlâ, cemaatle namazı kılıp, sonra hacetini dileyen kulundan, duasından ayrılmadan önce isteklerini vermemeye hayâ eder.)

Yine hadis-i şerifte bildirilmiştir ki:

(Namazda kıyamda [yalnız kılarken] uzun okumak, ölüm anındaki şiddeti azaltır. Her uzvunu temizleyerek, mükemmel surette, mükemmel bir güzellikte abdest alıp, namaz kılmak maksadıyla mescide hazır olan kimse, elbette müjdelenir. Evinde kılan o namazın sevabına kavuşur. Eğer yakınındaki mescitte eda ederse, 25 namazın sevabı

verilir. Eğer Cuma namazı kılınan mescitte eda ederse 500, Mescid-i Aksa'da eda ederse 5 bin, Mescid-i Nebevi'de eda ederse 50 bin, Mescid-i Haram'da eda ederse 100 bin namaz sevabı verilir. Eda ederken onun edeplerinden bir edebi terk etmeye bile razı olmamalı.)

Kul namaza kalktığı zaman

Eğer namaz tamamıyla eda edilirse, azaptan kurtulmak için sağlam bir tutamak hâsıl olmuş olur. Namazın dünyadaki mertebesi, âhirette, rüyetin, yani Allahü teâlâyı görmenin mertebesi gibidir. Namazı büyük bir emir bilmek ve müstehab olan ilk vaktinde cemaatle ve diğer şartlarına, müstehablarına ve ta'dil-i erkâna riayet ederek, sükûn ve vakar ile eda etmek lazımdır. **Resulullah** "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki:

(Amellerin en efdali vaktinin evvelinde kılınan namazdır.)

(Kul namaza kalktığı zaman, Cennet kapıları kendisine açılır. Kendisiyle Rabbi arasındaki perdeler kalkar. Cennette olan huriler kendisini karşılar.)

Hudu': Kıyamda secde yerine, otururken dizlerine bakmak, okunan Kur'an-ı kerimi dikkatlice dinlemek, eğer okunanın manasını anlıyorsa, onun manasını tefekkür etmek, eğer okunanın manasını anlamıyorsa, Hak celle ve âlânın kelamı olduğunu düşünmektir. (Bu, Allahü teâlânın zatına teveccühtür. Çünkü Allahü teâlânın zatını düşünmek, isim ve sıfatlarını anlamaktan yüksektir.) Zatını düşünmek, Allahü teâlâyâ vâsıl olmuş âriflerin işidir. Onların muamelesi ayrıdır. Özellikle namazı kıldığı vakitte onun ruhu, nasıl olduğu anlaşılamayacak bir şekilde o en yüksek makama ulaşır ve zahirden kesilir.

Namazda lezzet ve cemiyet hâsıl olması için çalışmak lazımdır. Çünkü namazda ve özellikle farz namazlarında hâsıl olan lezzet, sona varmanın alametlerindedir. Cemaatle kılın **veya** yalnız kılın, namazın farzlarını yapması ve onun edeplerinde ve sünnetlerinde kusur etmemesi lazımdır. Kıyamet gününde en önce hesaba çekilme namazdan olacaktır. Eğer namazın hesabı kolay geçerse, diğer ibadetlerin, Allahü teâlânın inayetiyle hesabı kolaylıkla geçer. Namaz kılında, namaz kılarken korku, dehşet ve heybet hâsıl olması icab eder.

Herkes namaz emrine uymak için, namaza hazırlıkta bulunur. Huzur ehli namaza vaktinden önce, kazanç ehli ise vakit girdikten sonra hazırlanır, camilere gider. İkamet başlar. **Şafii'**de ikamet, ezanın yarısıdır. Yani Hayye ales salâh, Hayye al el felâh, birer kere olup, Kad kametissalah iki defadır. Manası, (İşte kılınıyor) demektir. Bu da cami içinde meşgul olanları ikaz ve namazın şerefini daha çok açığa çıkarmak içindir. Hakikatte ikamet ezanın aynıdır.

Tahrime tekbiri: Namaza giriştir. Ellerini kaldırmak, (Allahü teâlâdan başka, her şeyden uzağım) demektir. (Allahü teâlâ bu namazımıza ihtiyaçtan münezzehtir)

demektir. Allahü ekber demek farzdır. Çünkü namaza dâhil olduğu zaman, ihtiyaç ve düşüncelerden kurtulma zamanıdır. Diğer tekbirler sünnettir.

Kıyam: Nihâyeti zillet ve tevazudur. Beş duyu organının hareketlerini kontrol altına almış, azasını hareketten düşürmüş, huşû eder ve zelil bir vaziyette bulunmuş olarak, Allahü teâlâyı tazim etmiş, yüceltmış olan avamın, [\(Ben Ona layık ibadette bulundum\)](#) diye zihnine bir şey gelir. Allahü ekber deyip, rükûa gidince bu düşünce def edilir. Cenab-ı Hakk'a layık huzuru yapamamak, kusuru kendisine isnat edip, Cenab-ı Hakk'ı kusurdan münezzehtir bilmektir. İlk önce huzura dâhil olunca, Sübhaneke okuyacaklardır ki, [\(Benim bu kıldığım namazın liyakatinden Sen münezzehtir. Sana layık bir ibadet değildir. Fakat görevim yapmaktır\)](#) demektir. Bu hitap, lezzet almak içindir. Hitapta bir lezzet vardır.

Namaz kılmaya başlayan kimse Sübhaneke'yi okurken gafil olmasın. Çünkü burada gaflet, edepsizliktir. İlk huzura girmektir. Bu kadarlık bir huzurla huzur-ı Rabbil âlemine dâhil olmalıdır.

Bu başlama tekbirinden sonra Allahü teâlâyı kendisinin emir ve fermanına uygun olarak kıraat edecektir. Kıraatte, hakiki mütekellim [konuşan] olan Allahü teâlânın namına olarak kıraat eder. O vakit, nefsin vesveselerinden ve şeytanın güzel göstererek aldatmalarından tamamıyla uzak olmak icab eder. Hâlbuki bu onun kudret ve kuvvetinin üstündedir. Kuvveti dâhilinde olan bir kimseyi vekil tayin eder. **E'uzü billahi minesşeytanirracim**, yani [\(Ya Rabbi! Şeytanın şerrinden Sen beni muhafaza et!\)](#) der. Melekler, Fatiha sûresindeki dualara âmin demeye hazırdır. İmam, âmin deyince, melekler de âmin der. Cemaat de bir anda âmin derler. Meleklerin âmini ile beraber olan âminler reddedilmez. Çürük âminlerimiz onların makbul âminleri yanında kabule şayândır. Çünkü Allahü teâlâ kerimdir. Namaz kılmaya başlayınca, **kıyamda**, [\(Ya Rabbi! Ben her emrini yerine getirmeye hazırım\)](#) denmiş oluyor.

Rükû': Tevazu demektir. Rükû' edenler, âciz vaziyettedirler. Ellerini, dizlerine dayar. O vakitte, rükû' kıyamdan daha ziyade zillet ve korkuya delalet ettiğiinden, nefsin, [\(Allahü teâlâyı layık bir ibadette bulundum\)](#) yolundaki vehmlerini yok için **Sübhâne** der. Yani münezzehtir, münezzehtir, münezzehtir. **Rabbiyel azîm**: Benim Rabbim, bu rükû'um sana layık bir rükû' değildir. Tekrarı da bunu kuvvetlendirmek içindir. Burada Allahü ekber denmez. **Semi'allahülimen hamideh** denir. **Semi'a**, [\(İşitsin, kabul etsin\)](#) demektir. Ya Rabbi! Büyüklüğüne karşı, ben tahammül edemedim diyerek bir daha doğrulur. Sonra ayaklara kapanır gibi, Allahü ekber diyerek secdeye gider. Bu kıyama liyakatinden seni tenzih ediyorum ya Rabbi der.

Secde: Bundan daha ileri bir zillet, aşağılanmak beşeriyette mümkün olamadığından, iki şeyle rükûdan ayrıldı. Birincisi a'lâ demekle... **A'lâ**, azim'den daha çok mübalağalı olduğundan, rükûa **azîm**, secdeye **a'lâ** tahsis edildi. Secdeden önce ve sonra **Allahü ekber** vardır. Rükûda böyle değildir. Secdenin yapılmasında bir nevi

edeb dışı düşünülerek başını kaldırır. Bir daha secdeye gider. İkinci secdeden dehşetle ve süratle kalkar ve oturur. Allahü teâlâyâ hamd ve sena eder. Mümin, her nerede namaz kılsa, peygamberlerin ve evliyanın ruhları, melekler ve cin mutlaka beraber bulunurlar. Uzun okumakla kılınan namaz efdal olduğu hadis-i şerifte bildirildiğinden, imamın, cemaatin hâl ve tâkatine göre kılması lazım gelmektedir. Yalnız başına kılanlar, kıyam, rükû' ve secdenin tâkatleri nispetinde uzatılmasına rağbet ederler ve namazın erkânına dikkat edip kusursuz kılmaya çalışırlar. Sevilen kul şu kimsedir ki, Mevla'sının emrine bağlı olarak, emirleri gecikmeden yerine getirir. Çünkü Mevla'nın emrini tehir etmek, geciktirmek, edepsizlik ve dik başlılıktandır. Bunun için namazı vaktinin öncesinde kılmak ve kulluk vazifesini yaparken himmet kemerini iyi ve sıkı bağlamak gerektir.

Gafletle kılınan namaz

Hadis-i şerifte bildirildi ki:

Her farz namazını kıldıktan sonra, **Âyet-el-kürsiyi** okuyanın, Cennete girmesine mani' yoktur. Sadece ölüm vardır.

Hadis-i şerifte beyan buyurulduğu üzere, farz namazından sonra 33'er kere okunan **tesbih**, **tehlil** ve **tekbirin**, imam-ı Rabbani müceddid-i elf-i sani radiyallahü anh'ın indinde, sırrı budur ki, namazın kılınması zamanında meydana gelen kusurların telafisi, o tesbih ve tekbirledir. Binaenaleyh, namazı lâyıkiyla kılamadığını ve ibadetinin noksan olduğunu o tesbihlerle itiraf etmek gerekir. Allahü teâlânın tevfiikiyle ibadetin yapılması nasip olunca, o nimetin şükrünü **El-hamdülillah** diyerek yerine getirmek ve ondan başka ibadete müstahak yoktur diye bilmek lazımdır. Namaz, edeplerine ve şartlarına uygun olarak kılınıp, sonra, samimi kalb ile tesbihler yapıp ve nimetin şükrü yerine getirilip ve Allahü teâlâdan başka ibadete hakkı olan olmadığı bildirilirse, ümit edilir ki, o namaz, Allahü teâlânın kabulüne şayan olur ve o namazın sahibi olan kişi kurtulur. Onun için, tesbihleri terk etmemek icab eder.

Ne zaman ki, namaza durulurken, önce dünya fikirlerini, masıvayı zihninden silip, Allahü teâlânın azametini göz önüne getirmeye uğraşmak lazımdır. Çünkü **namaz kılmak**, Allahü teâlânın huzuruna çıkmaktır ve Seyyid-ül Mürselin'in "aleyhi ve ala alihissalevatü vetteslimat" miracıdır ve Musa aleyhisselâmın Allahü teâlâyı Tur Dağı'nda müşahedesidir. Her namazda, her günde **veya** her haftada bir kere olsun Allahü teâlânın korkusundan bir miktar gözyaşı dökmelidir. Hadis-i şerifte, **(Ne mutlu o kişiye, namazı içinde, Allah korkusundan ağlar)** buyuruldu.

İmam-ı Gazali "rahmetullahi aleyh" buyuruyor ki:

Resul-i Ekrem "sallallahü aleyhi ve sellem" **(Namazın ancak, gönül hazır olduğu yeri sevab olarak yazılır, gerisi yazılmaz)** buyurmuştur. Bunun için namazın cemaatle kılınması lüzumunun hikmeti ve fazileti çok olduğunun sebebi budur ki, cemaatten herbirinin gönlü hazır olduğu yerler toplanırsa, belki bir kâmil namaz olup, dergâha

yükselir. **Veya** cemaatten birinin namazı makbul olursa, onun hürmetine diğerlerinin namazları da makbul olur. Bir kişinin haccı makbul olmakla bütün hacıların haccı makbul olduğu gibidir.

(Feveylün lil ...) âyet-i kerimesinin manası şöyledir:

(Veyl, azab şol kimse içindir ki, namazını kayırmaz. Yani vaktinde kılmaz. Cemaati kaçıır. Birinci tekbire yetişmez. Ta'dil-i erkâna ve adaba riayet eylemez. Allahü teâlânın hazır ve nazırlığını anlamaz. Kur'an-ı kerimin mânasını düşünmez. Bu gibi hususlara riayet etmeyenler, namazı hiç kılmayanlar gibi, Kıyamet gününde ilahi azaba hazır olsunlar.)

O hâlde, şöyle itikat edesin ki, Allahü teâlâ bizim idrakimizin ötesinde olan bir şekilde hazır ve nazırdır. Her ne amelde olursan ol, bilir ve görür. Gönlünden geçeni senden daha iyi bilir. Sen de **Allahü teâlâyı sanki görür gibi ibadet edesin!** Sen Onu görmezsin ama O seni görüyor diye düşünerek dikkatle amel edesin.

Malum olsun ki; namazda ilk **tekbir**, kulların ibadetinden ve namaz kılanların namazından Hak sübhanehü ve teâlânın müstagni olduğuna işarettir. [Yani kulların ibadetine Allahü teâlânın ihtiyacı yoktur.] Rükünlerinden sonraki tekbirler, Hak sübhanehü ve teâlâyâ ibadet için, her rekâtı yerine getirmeye liyakati olmadığına işarettir. Rükû' tesbihinde tekbirin manası anlaşıldığından rükûdan sonra tekbir söylemek emir buyurulmadı. Ama iki secde onun hilafıdır ki, onlarda tesbih söylemekle beraber, öncesinde ve sonrasında **tekbir** getirmek emredildi. Tâ ki, zilletin neticesi ve nihâyet yeri olan secdelerde hakkıyla ibadet etmek vehmine kimse düşmesin. Bu vehmi uzaklaştırmak için secde tesbihinde (**a'lâ**) lafzı vardır.

Namazı kılan bir hitap

Eğer kâinatın yaratıcısının, (**Sabah akşam Rablerine, O'nun rızasını dileyerek dua edenlerle birlikte ol**) mealindeki âyet-i kerimesiyle iltifat etmiş olduğu kimselerden olmak istersen, namaza kalk! **Tahrime tekbirinden önce**, Allahü teâlânın, ruh ve madde âlemlerinden olan bütün mahlûklarını tasavvur ederek, zihninde ve nefsinde hazırla! Buna da önce, nefsinden başlayarak, bütün uzuv ve kuvvetlerini düşün! Sonra bu âlemin içindeki madenleri, bitkileri ve hayvanları, insan ve diğer mahlûkları aklında tut! Sonra denizleri, küçük ve büyük dağları, sahraları ve bunlardaki acayip şeklindeki otları ve hayvanları ilave et! Sonra kâinatın büyüklüğünü ve genişliğini tasavvur et!

Ondan sonra gökten göğe çık! Madde âleminde ruhlar âlemine intikal et! Dünyada bulunan bütün kötü insanları ve insanlardan başka canlıları, dağları ve denizlere ait olan canlıları düşün ki, **Resul-i Ekrem**in "sallallahü aleyhi ve sellem" hadis-i şerifinde bildirdiği gibi, **cinlerin** insanlardan **on misli fazla** olduğunu, yeryüzü **hayvanlarının** insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu, **uçan hayvanların** yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu, **denizdeki hayvanların** uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on**

misli fazla olduğunu, **yerdeki meleklerin** denizdeki hayvanlardan ve uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu zihninde tut!

Birinci gökteki meleklerin, yerdeki meleklerden, denizdeki hayvanlardan, uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu,

İkinci gökteki meleklerin, birinci gökteki meleklerden, yerdeki meleklerden, denizdeki hayvanlardan, uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu,

Üçüncü gökteki meleklerin, birinci ve ikinci gökteki meleklerden, yerdeki meleklerden, denizdeki hayvanlardan, uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu,

Dördüncü gökteki meleklerin, birinci, ikinci ve üçüncü gökteki meleklerden, yerdeki meleklerden, denizdeki hayvanlardan, uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu,

Beşinci gökteki meleklerin, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü gökteki ve yerdeki meleklerden, denizdeki hayvanlardan, uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu,

Altıncı gökteki meleklerin, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci gökteki meleklerden ve yerdeki meleklerden, denizdeki hayvanlardan, uçan hayvanlardan, yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu,

Yedinci gökteki meleklerin, birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı gökteki meleklerle, yerdeki meleklerden, denizdeki hayvanlardan, uçan hayvanlardan ve yerdeki hayvanlardan, insanlardan ve cinlerden **on misli fazla** olduğunu;

Bütün bunların, Arş, Kürsi, Levh-i mahfuzdaki meleklerin miktarları yanında ise **bir denizin bir damlası** gibi olduğunu zihninde tut!

Âdem aleyhisselamdan beri yaşayan insanlar arasında, âhîret işlerini inkâr ve taşıdığı aklına istinaden inkârda ısrar edenlerle, vehim ve şek edip tereddüt âleminde kalanlar, âhîret işlerini ikrar ve tasdik edenlere nispeten hiç mesabesindedirler.

Nitekim Server-i âlem "sallallahü aleyhi ve sellem" şöyle buyurmuştur:

(Göklerde, melek bulunmayan bir karış yer yoktur. Kimi kıyamda ve kadede, kimi secdede, kimi de rükûdadır. Bunlar Allahü teâlâyı **tesbihle** meşgul ve bir kısmı da, cemel-i ilahide kendilerinden geçmiş bir hâlde bulunmaktadır.)

Bunları da aklında hazır tut! Arş-ı ilahinin halleri ve onun etrafında mevcut olup, bütün işleri **takdis** ve **tahmid** olan melekleri dahi zihninde tut!

Sonra, bu âlemin haricindeki Allahü teâlânın mahlûklarını düşün! Nitekim Allahü teâlâ kelim-i kadiminde buyurmuştur ki:

(Ey Habibim! Rabbinin emrine tâbi ve itaatkâr olan mahlûkatının sayısını ancak O bilir.)

Bunların da cismanî ve ruhanî olarak tamamını kalbinde ve aklında tutup, göz önüne getirdiğin zaman, (**Allahü ekber**) de! Derken de şöyle düşün:

Allahü teâlâ, öyle bir Hallâk-ı âlemdir ki, bu eşyaları yoktan var etmiştir. Öyle Allah ki, bu eşyanın kemalatı, tertibi ve işleri Onun icadıyla hâsıl olmuştur. Allahü teâlâ ki, yarattıklarının hiç birine benzemez ve hiçbir şey Ona benzemez.

İşte namazın başlangıcında farz olan ve iftitahteki denilen **Allahü Ekber**'den maksat budur. Yani bu şekilde azamet ve kudret-i ilahiyyeyi düşünerek, ondan sonra namaza başlamalıdır. Server-i âlemin "sallallahü aleyhi ve sellem" (**Namaz müminin miracıdır**) buyurduğu, müminin miracı olan namaz, işte böyle kılınan namazdır. Eğer bu şekilde kalb huzuruyla ve bütün edeplerine, şartlarına riayet ederek namaz kılınırsa, mirac gecesinde, Server-i âleme "sallallahü aleyhi ve sellem" hâsıl olan tecelliler hâsıl olur ki, o zaman **namaz, müminin miracı** olur.

Dekûkî'nin kıldığı namaz

Mesnevi-yi şerif'te nakledilmiştir:

Dekûkî, Allahü teâlânın sevgisiyle dolu ve keramet sahibiydi. Güzel sözler söyler ve kıssa sahibi bir ârif idi. Yerde gezerken, gökte hareket eden ay sanılırdı. Gece yürüyen insanlara, ay gibi aydınlık ihsan ederdi. Bir mekânı, daimi makam edinmez, iki gün bir yerde durmazdı. Halka şefkatli, âleme su gibi faydalı güzel bir şefaatçi ve duası müstecab bir büyük zattı. Herkese annesinden daha çok şefkatli ve babasından daha merhametliydi. Gündüz seyahat hâlinde, geceleri namazdaydı. Gözleri şahbaz, yani doğan kuşu gibi, avını avlamak için açıktı.

Fetvada halka imam, takvada melek gibiydi. Seyir ve seyahatte ayı geriye bırakır, dindarlıkta dinin gıpta edileniydi. Bu takvası ve zikirleriyle beraber, Hak teâlânın has kullarına daima talipti, onlara rağbet ederdi. Seyir ve seyahatten tek maksadı, hâlis bir kul ile konuşmak, görüşmekti. Yollarda yürürken, (**Ey Rabb-i muin! Has kullarına beni yakın et!**) der idi.

İşte, bu kıymetli zat **Dekûkî** diyor ki:

Seyir ve seyahatim esnasında bir gün yedi insanla karşılaştım. Bir dikkatle, bunlar kimlerdir diye baktım. Yanlarına vardım. Selam verdim. İsmimle hitap ederek, (**Ve aleyküm selam ey Dekûkî**) dediler. (**Aramızda tanışma yokken, yani daha önce sizinle tanışmamışken, Dekûkî olduğumu, nereden keşfettiniz?**) dedim. Birbirlerine bakarak, kalbimi haber verdiler. Dediler ki, (**Bu sır gizli kalmasın. Hak teâlânın muhabbeti hangi kalbde olursa olsun, ehl-i nazar onu bilir.**) O yedi kimse bana dediler ki:

(**Ey temiz kişi, sana uyup, müşküllerimizi sizin sohbetinizle hâlletmek isteriz.**)

Sohbetlerinde kendimden geçtim. Bir saat kadar bayılmışım. Allahü teâlâyâ yaklaştıran bütün makamları geçtim. İmamete ehil oldum. Dediler ki bana:

(Ey âlemin bir tanesi, bu iki rekât namazı kıldır da gönlümüz ziynetli olsun. Ey gözümüzün nuru, imam gören olmalı, kör olmamalı. Bilmez misin ki, görmeyenin, körün imameti mekruhtur. Çünkü necasetten kendini koruması müşkül olur. Muradımız, bunların bâtin gözüdür. Bâtin gözü olmayan kimse, bâtinî necaseti göremez ki, temizlensin. Zâhirî necaseti su temizler. Bâtinî necaseti, gözyaşları temizler.)

Dekûkî imam oldu. O yedi kimse de cemaat oldular. Ne zaman ki, namaza dâhil oldular, cemaat atlas, Dekûkî ziynet oldu. Bu itibar sahibi olan kavim, o şöhretli imama uydular, tâbi oldular. **Allahü ekber** denince kendileri kurban olup, cihandan çıkmış oldular.

Tekbirin hakiki manası budur ki, (Ey Hüdavendi-i âlem! Bizler sana, kurban olmuşuz. Çünkü kurban keserken İbrahim aleyhisselam, **Allahü ekber** dedi. İnsan kendi nefsini Hâlıkına kurban etmek istediği zaman mutlaka **Allahü ekber** der. Nefsin kurban edilebilmesi için, keskin bıçak, ancak **Allahü ekberdir**.)

Vücut bu suretle kurban edilerek, **Bismillah** ile namaza başlandı. Allahü teâlânın huzuruna dâhil olundu. Kıyamet gününü düşünerek Allahü teâlânın huzurunda saf bağlayıp, yalvardılar. Allahü teâlânın huzurunda gözyaşı dökerek, hasret, pişmanlık ve korkuyla Kıyamet ve mahşer için hayrete düştüler. Hak teâlâ buyurur ki:

(Ey kulum! Sana verdiğim mühlet ve fırsatlarda ne kazandın? Benim huzuruma neyle geldin? Amellerin neticesi ve bu müddette yaptığın işlerin semeresi nedir? Ömrünü neyle sona erdirdin? Kuvvet ve gücünü nerede tükettin? Ömrünü nerede harcadın? O kıymetli nefesleri nerede sarf ettin? O güzel cevheri neyle yıprattın? Beş duygu organın nereye rehber oldular? **Göz, kulak ve idrak, arşın cevherleridir**. Bunlara mukabil ne satın aldın? Parlaklıkta nihayeti olmayan ve yıldızlardan yukarı olan bu cevherleri nerede sarf eyledin? Merhamet ederek sana verdiğim, el, ayak ve güçlü kollarınla ne yaptın? Bunlarla kazandığın nedir?)

Böyle zor ve korkulu suallerle Cenab-ı Hakk'ın sorguya çektiği kimse olur. Bu hitaplar **kıyamda** olduğundan, hayâ ve utancından ayakta kalmaya takat getiremediğinden, beli bükülür, rükûa varır. **Rükûda** tesbih ile başlanır. Bir daha ilahi ferman gelir ki, kulun Hakk'a hesap vermesi lazımdır. Hesap görmek için başını kaldırır. Rükûdan başını kaldırırken, isyan ve günahlarına karşı nail olduğu hâlden ve Allahü teâlânın lütuflarından utanarak secdeye kapanır. Zillet ve acizliğini arz etmek için en şerefli azası olan alnını toprağa koyar. Hak teâlâ sonsuz rahmet ve merhametinden dolayı, yüzünü topraktan kaldırmasını emreder. Yine Allahü teâlânın bu merhametini görünce, tekrar secdeye kapanır. Yine başını kaldırmasını, Cenab-ı Hak emir ve ferman eder. Başını kaldırınca, Hak teâlâ hitap eder, (**İnceden inceye senden hesap isterim**)

der. Bu ilahî hitabın heybeti, beklemeye kudret bırakmaz. O ağır sual ve cevabın altından kalkamayacağını görür. Hak teâlâ, oturduğu yerde hesabını emreder.

Hitab-ı ilahi şu şekilde sudûr eder ki:

(Sana yardımda bulundum ve şu kadar nimetler verdim. Buna karşı şükrün neydi? Sana sermaye vermiştim. Göster ticaretini! Ne kazandın? Bana birer birer söyle!)

Hesabın dehşetinden yüzünü sağ tarafına çevirip, **Enbiya-i a'zam** ve **Evliya-ı kirama** selam verir. Onlarla tevessül eder, onlardan şefaât diler. Yani der ki, (İşleri şefaât olan ve şefaât ederek çaresizlerin yardımına koşan cemaat, bu kınanmışlık hâlim müşkül oldu. Bu acınacak hâlim için, eman dilerim.) **Enbiya-i i'zam** derler ki: (Çare günleri geçti. Fırsat zamanlarında tevbeyle hâline çare bulmalıydın. Vakitsiz öten horozun başını kesmek gerektir.) Sol tarafından ümit bekler. Yakınlarına, ahbablarına ve dostlarına selam vererek istimdat eder. Onlardan da, (Bizden sana fayda yok) cevabını alınca, hepsinden ümidini keserek, ellerini kaldırıp, dua eder. Der ki:

(Ey kâinatın Hâlikı, ne sağdan, ne soldan, bana imdat yetişmedi. Hepsinden ümitsiz oldum. **Duanın kabul olduğu makamdır**) diye yalvarmaya ve niyaza başlar. O zaman (Ve zannü en-lâ melcâe minallahi illâ ileyh) hükmünce, ilahi, nihayetsiz merhamet denizi coşup, lazım gelen ifa buyrulur.

Bu suretle namazları da sona erdi.

Namaz kılmak, eğer dünyada emredilmeseydi, maksudun yüzünden perdeyi kim kaldırırdı? Talibin matluba erişmesine kim delalet ederdi? Namazdır ki, gamlılara lezzet bahşeder. **Namaz**dır ki, hastalara rahat verir. Onun için Cenab-ı Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem", (Ey Bilal! Beni ferahlandır!) buyurmuştur. Kulun Rabbine en yakın olduğu an namazdadır. Bunu bilmeyen, düşünmeyen kimse, namazın hakikatini anlayamaz. Onun edasına hayran olmayan kimse, bu huşû ve tumaninetin kıymet ve kadrini idrak edemez. Namazın bütün üstünlükleri, yazılanlardan daha çok üstündür. Onun güzelliği idrak edilemez derecede yüksektir. **Namaz**, müşahede ve tecellilerden çok yüksektir. Her ne kadar şekille kılınan namazın kâmil olarak kılınması için çalışılır ve onun sünnet ve edeplerine riayete gayret edilirse ve kıraatin uzatılmasında, rükû' ve secdelerin sünnete uygun olması hususuna çok uğraşılırsa, o hakikat o kadar açığa çıkar ve onun feyzleri ve bereketleri o nispette fazla gelir. Onun güzelliği ve üstünlüğü daha çok zuhur eder. Cenab-ı Hakk'ın inayet ve büyük lütufları fazla tecelli eder. Dünya bağlantılarından daha çok ayrılmış olur. Binaenaleyh bu suret namazın rükünlerini, şartlarını, sünnet ve edeplerini tamamıyla ve ihmalsiz eda etmek hususunda dikkat etmek, **ta'dil-i erkân** ve **tümaninete** riayet etmekte çok mübalağa göstermek ve namazı her yönüyle iyi muhafaza etmek gerektir. Çünkü boş işler yüzünden çok kimseler, namazlarını zayi edip, ta'dil-i erkânı perişan eylemişlerdir. Bu gibiler

hakkında cezalar bildirilmiş ve tehditler gelmiştir. Muhbir-i sadık "aleyhissalatü vesselam" buyurmuştur ki:

(Hırsızların en büyüğü, namazından çalandır. Yani namazın rükünlerine riayet etmez, rükû ve secdelerini hakkıyla yerine getirmez.)

Hırsızların en kötüsü olmaktan kurtulmak için, bu hırsızlıktan kaçınmak zaruridir. Bir defa da, **Resulullah** "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurmuşlardır ki:

(Rükû'da ve secdelerde, belini yerine yerleştirip, biraz durmayan kimsenin namazını Allahü teâlâ kabul etmez.)

O Server-i En'am "aleyhissalâtü vesselam", namaz kılan, ama rükû ve secdelerini yapmayan birini gördü. O şahsa hitaben buyurdu ki:

(Sen namazlarını böyle kıldığın için, Muhammed'in "aleyhissalâtü vesselâm" dininden başka bir dinde olarak ölmekten korkmuyor musun?)

Bir defa da **Peygamberimiz** "aleyhissalatü vesselam" buyurdu ki:

(Sizlerden biriniz, namaz kılarken, rükûdan sonra kalkıp, dik durmadıkça ve ayakta her uzvu yerine yerleşip, durmadıkça namazı tamam olmaz.)

Bir defa da buyurdular ki:

(İki secde arasında dik oturmadıkça namazınız tamam olmaz.)

Resulullah "sallallahü aleyhi ve sellem" namaz kılanlardan birinin yanından geçerken gördü ki, kavme [rükudan sonra dik durma] ve celseyi [iki secde arasında oturma] hakkıyla yerine getirmiyor. O şahsa buyurdu ki:

(Eğer namazlarını böyle kılarak ölürsen, Kıyamet günü, sana ümmet-i Muhammed'dendir demezler.)

Başka bir yerde de buyurdu ki:

(Altmış sene namaz kılıp, fakat yine namazı eda edilmiş olmayan, yani bir namazı makbul olmayan şu kimsedir ki, rükû' ve secdelerini tamamıyla yerine getirmez.)

Zeyd ibni Vehb, namaz kılan bir kimseyi gördü ki, rükû' ve secdelerini tamamıyla yerine getirmez. O şahsı davet edip, buyurdu ki, (Ne vakitten beridir bu şekilde namaz kıların?) O şahıs cevabında, (Kırk senedir) dedi. Zeyd buyurdu ki: (Sen kırk senedir namaz kılmamışsın. Eğer vefat edersen Muhammedin "sallallahü aleyhi ve sellem" sünneti [dini] üzere ölmezsın.)

Mümin olan kul, namazını eda ederken, o namazın rükûunu, secdelerini ve diğer rükünlerini yaparsa, o namaz sevinçli ve nurani olur. Melekler o namazı göklere iletirler. O namaz da sahibine hayır dua edip, (Sen beni muhafaza ettiğin gibi Allah da seni muhafaza etsin!) der.

Eğer namazı güzel, tamam, edeb ve sünnetlerine uygun kılmazsa, o namaz zulmani olur. Melekler onu kerih görerek, göklere iletmezler. Namaz da namaz kılana beddua ederek der ki:

(Ben Hakk'ın dergâhında nur olacak bir cevherdim. Sen beni zayi ettin. Allah da seni zayi etsin!)

Öyle ise, bu büyük emri tamamıyla, eksiksiz olarak ciddi, gayretle ve kalb huzuruyla eda etmek, ta'dil-i erkânla rükû' ve secdelerini, kavme ve celseyi hakkıyla yerine getirmek ve diğer Müslümanları da namazını tamamlamak için gayret ettirmek, sözümüz geçenlere bildirmek ve **tumaninete**, **ta'dil-i erkâna** yol gösteren olmak lazımdır.

Birçok kimse, bu şekilde namaz kılmak nimetinden mahrumdur. Her kim ki bu şekilde namaz kılmadıysa, kendisini hırsızlara dâhil etmiş ve azabı hak etmiş olur. Bu amel terk edilmiştir. Bu ameli ihya etmek, İslamiyet'in önemli hususlarından en önemlisidir.

Musibetlerin en büyüğü

Fârisî Enis-ül-va'ızın kitabındaki bir hadis-i şerif şöyledir:

(Musibetler çoktur. Musibetlerin en büyüğü, vakti faydasız şeyle geçirmektir.)

Bu hadisın ravisi, müminlerin annesi ve hanımların seyyidi Aişe-i Sıddika'dır "radiyallahü anha". Cenab-ı Peygamber "sallallahü aleyhi ve sellem" onun hakkında, (Aişe'nin kadınlar arasında derecesi, Muhammed aleyhisselâmın enbiya arasındaki derecesi gibidir) buyurmuştur.

Ey mümin! Musibet iki kısımdır: Dünyevî ve uhrevî.

Dünyevîsi üçe ayrılır: Malî, ehli ve nefsidir. Eğer malı, evladı ve ailesi giderse, vücuduna hastalık gelirse, hep musibettir ki, bunlarda sevab vardır.

Dinî olan musibet, namaz ve orucun gitmesidir ve zamanları zayi etmektir ki, bunlar büyük felakettir. Çünkü geçen vakit bir daha ele girmez. Hadis-i şerifte buyuruldu ki:

(Yarın Kıyamette herkesin önüne yirmi dört sandık konur. Ferman gelip, sandıklar açılır ki, bazıları nurla bazıları da narla [ateşle] dolu olup, bir kısmı boştur.)

(Dünyada iyi amel işlenen saat sandığını nurla, kötü amel edilen saat sandığını narla doldurdum. Boş geçirilen saat sandığını boş bıraktım) fermanı gelir.

Dünyada her akşam bir melek nida eder. (Ey dünya ehli! Gece geliyor. Onu nimet biliniz. Ondan âhiret nasibini alınız) der.

Her sabah, yine böyle nida edip, (Saatlerini boş geçirenler, Kıyamet günü o kadar pişman olacak ki, bütün malı elinden çıkmakla hâsıl olan üzüntü ve pişmanlık hiç kalır) der.

Süleyman aleyhisselam bir namazı geçince dokuz yüz kurban kesip, af diledi. Kırk gün matem tuttu.

Eyyub aleyhisselâm ibadette zayıflık hâsıl olunca, feryat ederek, (Ben gerçekten hastalanmışım) dedi.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" mübarek dişleri şehit olup, mübarek yanaklarından kanlar aktığı hâlde, el kaldırıp, (Ya Rabbi! Kavmime hidayet ver. Onlar bilmiyorlar) buyurmuşken, Hendek günü, ikinci namazının fevtine, yani kılınamamasına sebep olduklarında, (Bizi ikinci namazından mahrum bıraktılar. Ya Rabbi! Onların kalblerini ve kabirlerini ateşle doldur!) buyurdu.

Bir gün **Hazret-i Ali**'nin "radiyallahü anh" ikinci namazı geçti. Üzüntüsünden kendini bir tepeden aşağı atıp çok ağladı. **Peygamberimiz** Muhammed Mustafa "sallallahü aleyhi ve sellem" haber alarak, bütün eshabıyla Hazret-i Ali'nin "radiyallahü anh" yanına geldiler. Hâlini görünce, **Peygamberimiz** "sallallahü aleyhi ve sellem" de ağlamaya başladı. Dua etti. Güneş tekrar yükseldi. Resul aleyhisselam buyurdu:

(Yâ Ali "radiyallahü anh". Başını kaldır bak, güneş görünüyor.)

Emir-ül-müminin Ali "radiyallahü anh" sevinip namazını kıldı.

Hazret-i Ebu Bekr'in "radiyallahü anh" bir gece vitir namazı geçti. Gece çok ibadet ettiğinden, gece sonunda uyku bastırdı. Sabah namazında Seyyid-i âlemini "sallallahü aleyhi ve sellem" takip ederek, mescid kapısında huzuruna gelip feryat etti. (Yâ Resulallah! İmdadıma yetiş. Vitir namazımı kılamadım) diye niyaz etti. Resul aleyhisselam ağlamaya başladı. Cebrail aleyhisselam gelip, (Ya Resulallah, Sıddık'a söyle ki, Allahü teâlâ onu affetti) dedi.

Bayezid-i Bistami hazretlerine bir gece uyku bastırıp sabah namazını kılamadı. O kadar inleyip, telaş ve korku oldu ki, bir ses işitti. (Ey Bayezid, bu günahını affettim. Ağlaman bereketiyle sana ayrıca yetmiş bin namaz sevabı verdim) buyuruldu. Bir kaç ay sonra tekrar uyku bastırdı. Şeytan gelip, mübarek ayağından tutarak uyandırdı. (Kalk, namaz geçmek üzeredir) dedi. Şeyh Bayezid buyurdu ki:

- Ey mel'un şeytan, sen böyle işi nasıl yaparsın? Hâlbuki sen herkesin namazının geçmesini istersin.

İblis dedi ki:

- Sabah namazını kılamadığın gün ağlayarak yetmiş bin namaz sevabı kazanmıştın. Bugün onu düşünerek seni uyandırdım ki, yalnız bir vakit namaz sevabı bulasın. Yetmiş bin namaz sevabı alamayasın.

İlk tekbirin mânâsı

İmam-ı Rabbani hazretleri, Mevlana Abdülhay'a yazdığı birinci cilt, 304. mektupta buyuruyor ki:

Namazda ilk **tekbir**, Hak teâlânın, namaz kılanların namazından ve kulların ibadetinden müstağni olduğuna işarettir. Yani Allahü teâlânın kulun namazına ihtiyacı yoktur.

Rükünlerden sonraki **tekbirler**, Hak teâlânın ibadeti için, her bir rüknü edaya liyakati olmadığına işarettir. Yalnız rükû' tesbihinde tekbirin mânâsı da olduğu için, rükûdan sonra, tekbir almak emredilmedi.

İki secdede **tesbihat** mevcut olmakla beraber, öncesinde ve sonrasında, tekbir almak emir buyuruldu. Tâ ki, alçalmak ve tezellülün nihayet yeri olan secdelerde, hakkıyla ibadet ediyorum düşüncesine kapılmasın! Bu düşünceye mani olmak için secde tesbihinde, **a'lâ** lafzı vardır. Tekbiri de, sünnettir. Çünkü namaz müminin miracı olduğu için, namazın sonunda, tehiyyatta **Resulullah**'ın mirac gecesinde, müşerref oldukları sözlerin okunması emredildi.

Öyle ise namaz kılan, namazı kendine mirac kılıp, yükselmenin nihayetini namazda arasın!

Pişman olmamak için

Cüneyd-i Bağdadî hazretleri buyurdu ki:

(Dünyanın bir saati, Kıyametin bin senesinden daha iyidir. Çünkü bu bir saatte salih ameller işlenebilir. O bin senede bir şey yapılamaz.)

Şu hâlde, ey mümin, vaktini boş geçirme! Zamanını mamur eyle! Namazlarını vaktinde kıl ki, Kıyamet günü pişman olmayasın. Çok ecir ve çok sevab hâsil eylesin. Hadis-i şerifte bildirilmiştir ki:

(Bir namazı kazaya kalıp, kaza etmeden önce, vefat eden kimsenin mezarına, Cehennemden yetmiş pencere açılıp, Kıyamete kadar azap çeker.)

Kasten bir namazını kazaya bırakmış olan bir kimse, pişman olup, tevbe edip bu namazı kaza etmedikçe, yüz bin kere hac etse ve Ramazan aylarında oruç tutsa ve Kur'an-ı kerimi hatmetse, yüz bin cami ve başka hayratlar yapsa ve saatte bin kere Allahü teâlâyı zikretse, o kimse yine Allahü teâlânın indinde kötü kimse olup, namazı kaza etmedikçe, o namazın karşılığı olarak günahattan kurtulamaz.

Şeyh Razi'den rivayet olunur:

Bir kimse Allah için cihada varıp, bir vakit namazı kazaya kalmış olsa, hiçbir namazı kazaya bırakmadan, yedi yüz kere gaza etmesi gerekir ki, tâ o kazaya kalmış namaza kefarete olmuş olsun. Bir vakit namazını gazada iken kazaya bırakan bir kimse,

yedi yüz kere zina etmiş gibi, büyük günaha girmiş olur. Fi-sebilillah, kâfirlerle gaza ederken bir vakit namazı kazaya bırakmak, bu derece büyük günah olursa, kendi nefis ve hevasında ve dünya meşgalesindeyken, namazı kılmayıp, geçirenlerin hâlinin ne olacağını bundan kıyas etmelidir.

Peygamberimiz "aleyhissalatü vesselam buyurdu ki:

(Bir kimse, bir vakit namazı kasten terk ederse, onun cezası Cehennemde **seksen hukbe** miktarı yanmaktır.)

Bir kavle göre, bir **hukbe** seksen senedir ki, **altı bin dört yüz sene** eder. Bir kavle göre de bir **hukbe** seksen bin senedir. Her bir vaktin terki için, bu kadar zaman Cehennemde ateşten saclar üzerinde, kazaya kalmış namazlarını kılsa gerektir.

Namazı terk eden melundur. Hangi şehir, köy, mahalle ve hanede bulunursa, o namaz kılmayana buğz etmezlerse, cümlesine zarar gelir. Bunlara Allahü teâlâdan rahmet ve yardım gelmez. İbadetleri ve duaları kabul olmaz. Ancak namazsıza ne şekilde mümkünse buğz ederlerse, şerrinden kurtulurlar. Namaz kılmayana kız vermek ve namaz kılmayan kızı almak, namaz kılmayanın işinde bulunmak, hasta olsa hâlini sormak, cenazesine gitmek ve taşımak, komşuluk etmek, bir mahallede durmak, severek onunla görüşmek, onu sevmek caiz değildir.

İsa aleyhissalam, bir yola giderken, güzel, mamur bir yere uğramış. Kendisine ikram ve tazim etmişler. Geriye dönüşünde oraya gelmiş. O memleket yıkılmış. İnsanları helak olmuş. Suları, çeşmeleri kurumuş. Bağ ve bahçeleri harap olmuş. Orada kimse yok.

Allahü teâlâyâ niyaz edip, (Ya Rabbi! Bu beldenin ahalisi sana asi mi oldu? Yoksa nazar mı isabet etti?) diye arz etmiş.

Allahü teâlânın cevaben, (Bu beldeye namazı terk eden biri gelip, ellerini çeşmelerinden yıkadı. Bunlar bu namaz kılmayana buğz etmeyip, nehy etmediklerinden dolayı, onları helak eyledim) buyurduğu, **Necat-ül müminin'**de yazılıdır.

Namaz kılmayana ceza

Aşağıdaki metin Sefer-i âhiret risalesinden alınmıştır:

Namazı terk eden, namaz kılmamakla bütün Müslümanlara zulmetmiş bulunuyor. Çünkü her namazda (Es-selamü aleynâ ve alâ ibâdillahis-sâlihîn) diye Müslümanlara yapılması gereken duayı yapmıyor.

Her gün 5 vakit namazda 20 defa tekrarlanan bu duadan, ibadet eden Müslümanları mahrum bırakıyor. Yani hakları olan bu duayı terk ediyor. Kıyamet günü bütün müminler, bu haklarını namaz kılmayanlardan alsalar gerektir.

Namazı önemsemeyip, hafif tutanlar, 15 türlü cezaya uğrarlar. Bunlardan altısı dünyada, üçü ölümü anında, üçü kabirde ve üçü de kabirden kalkınca, yani haşirde.

Dünyadaki cezalardan:

1- Ömründen bereket kalkar. Yani ömründen hayır ve menfaat görmez. Ömrünü çeşitli hastalıklar, rezaletler, hakaretler ve zilletler içerisinde geçirir. Çeşitli hürmetsizlik ve mahrumiyetlere müptela olur. Sihatinden hiçbir hayır ve menfaat görmez.

Bu memlekette ve başka ülkelerde daima hastane, tımarhane ve hapishanelerde gördüklerimiz, namazını devamlı kılmayanlar, namaza önem vermeyenlerdir. Bu gibi yerlerin hiçbirinde, ne burada ve ne de başka memleketlerde, namazı terk edenlerden ve namazı önemsemeyenlerden başkasını göremezsiniz. Keza her yerde, zahmetli, yorucu ve ağır işlerde çalışanlar da ekseriyetle yine namazı terk etmiş olanlardır. Namazını devamlı kılanlar ve devamlı onunla uğraşanlar, her yerde ve herkesin yanında hürmet, haysiyet ve itibar sahibidir. Her işte bu gibiler, emsal ve akranları arasında mümtaz ve muhteremdir. Sefil, aşağı ve ezici işlerde çalışanlar genelde namazını aksatanlar ve namaz kılmayanlardır.

2- Salih kimselerin görünüşü yüzünden kaldırılır. Cenab-ı Hakk'ın hizmetinde bulunmaya yarar kimselerin simalarında kendi yaratılışlarındaki güzellikten başka bir güzellik vardır ki, namaza önem vermeyenler her ne kadar süslenmeye riayet etseler de, her gün defalarca hamama girip çıksalar da, çok çeşit mükemmel ve süslü elbiseler giyseler de, yine bu güzelliği edinemez. Çeşit çeşit güzel kokularla kokulansalar da, kendilerinde hâsıl olan, Yahudi kokusuna benzeyen kokuyu erbabından gizleyemezler. Ehline bu koku malum ve açıktır. Nasıl ki, Yahudiler, Yahudiliğe mahsus olan kokudan, İslamiyet'e gelip ve İslamiyet'te karar kılmadıkça kurtulamayacakları gibi, namazı terk edenler de, namaza devam eden ve devamlı onunla uğraşanlar olmadıkça kurtulamazlar. Salih kimselerin çehresi, ancak namaza devam edenlerde bulunur ki, ehli bunu anlar. Yine ehli olanlar, geçirilen namazın hangi vaktin namazı olduğunu da bilirler. Namazı devamlı kılanlar, uzun zaman yıkanmasalar da, hayli zaman, çamaşır değiştirmeseler de, vücutları, elbise ve çamaşırını, kılmayanlar gibi kirlenmez. Namazı terk edenler, bilakis sık sık hamama gitseler, çamaşır değiştirseler de, o zarafete sahip olamazlar.

3- Allahü teâlâ hiçbir ameline sevab vermez. Yani günde defalarca sadaka verse, birçok yetim sevindirirse, yedirirse, giydirirse, günlerce Kur'an-ı kerimi hatmetse, birçok defalar hacca gitse, başka buna benzer ibadetler ve hayratlar yapsa, Cenab-ı Hak ona zerre kadar sevab yazmaz. Bütün amelleri boşa gitmiştir. Hak teâlânın emrinin hilafına bir şekilde zaman geçirmek zulmünde buldukları için, namazı terk edenlerin, dünyevî ve uhrevî bütün işlerinde, hayır, bereket ve menfaat kaldırılır.

4- Duaları kabul olmaz. Ellerini açıp dua edene, Allahü teâlâ, ([Lebbeyk](#)), yani ([Söyle kulum](#)) buyurur. Namazı terk eden, Allahü teâlânın bu lütfundan mahrum kalır. Duası kabul edilmez. Yani duası kabul olunacak makama götürülmez. Yani herhangi bir mani zuhur eder de geride bırakılır. Dünya işlerinde herhangi bir istek sahibinin verdiği dilekçesi bir yerde takılıp, ait olduğu makama ulaşamadığı gibi, namaz kılmayanın duası da kabul olunduğu makama ulaşmaz.

5- Bütün mahlûkat ona buğz ve düşmanlık eder, onlar tarafından reddedilir. Salih müminler, Allahü teâlâyâ dost olanlar, namaz kılanlardır. Ancak bunlar hayır ve berekete, rahmete vesile olurlar. Namazda, Âdem aleyhisselamın yaratılışının başlangıcından bitimine kadar bütün müminlerin ve dolayısıyla bütün mahlûkatın da hakları vardır. Namaz terk edilince, Hakk'ın rahmeti perdelenir ve örtülü kalır. Binaenaleyh, rahmetin kesilmesine sebep olduğundan dolayı, bütün mahlûkat, namazı terk edene düşmanlık ve buğzeder.

6- Salihlerin dualarında hissesi olmaz. Yani Müslümanların dualarının bereketinden mahrum kalırlar. O dualardan ona pay düşmez. Vefat etse, kabri önünden geçen bir Müslümanın okuduğu Fatihalardan gereği kadar faydalanamaz. Allahü teâlâ onları, kendisine has ilahi hizmet olan namaza almadığından, Hakk'ın hizmetinden kovulmuş ve bu hizmetle alakalı olan faydalardan mahrumdurlar.

Ölümü esnasında, yani sekerat-ı mevti anında duçar olacağı üç cezadan:

1- Zelil olarak ölür. Üstünü, başını, yorganını, karyolasını kirleterek berbat eder. Öyle olur ki, en yakınları olan çoluk çocuğu, ana ve babası da ölümünden nefret eder. Beklenen hürmet ve riyeti gösteremezler. Dünya itibariyle çok büyük, mesela müdür, âmir de olsa, yine ölümü anında bu suretle ölür. Bir şekilde vefat eder ki, bütün etrafı ondan nefret ederler ve tiksiniyorlar.

Namazı terk edenin ölümünde gözlerinde korku eseri, telaş ve hüzün alametleri olur. Gözlerinin rengi değişir. Yukarı [veya](#) aşağıya doğru bir şekilde dikilir ki, bakmaya imkân olmaz. Burun delikleri kurur. Kuş tüyü döşeklerde, muhteşem karyolalarda, süslü odalarda ve saraylarda, binbir ihtişam, debdebe ve şan içerisinde bulunsa bile yine zelil olur. Gittikçe zillate doğru yol alır. Çünkü izzet ancak Allahü teâlâyâ ve Resulüne "sallallahü aleyhi ve sellem" ve müminlere mahsustur. Namaz kılmamakla iman zayıflar. Namaz kılmayanların imanları zayıf olduğundan, ne melekler, ne ruhlar, ne meyyitler, ne diriler ve ne de diğer mahlûkat onu aziz tutar. Ona hürmet ve riayet göstermezler. Namazı terk edenin ölümünde saçları ve sakalları sarkar. Yani can bedende olduğu vakit, mevcut canlı duruşu olmaz. Sarkık, düşük, karışık, kötü bir manzara alır. Hülasa, hayatında olduğu gibi durmaz. Salih müminlerde ise ölümde dahi hayatındaki heybeti bozulmaz. Aynen hayatında olduğu gibi durur. Adeta yatağında, karyolasında uyuyormuş gibi durur. Onu ölüm halinde görenler, vefatından haberdar değilseler, uyuyor zannederler.

2- En büyük bir hastalık olan açlıkla ölür. Ne kadar çok yemek yese de, yine açlık elemi, ızdırabı dinmez. Gittikçe şiddetlenir. Dayanılmaz, tahammül edilmez bir hâl alır. Ne kadar fazla, ne kadar kuvvetli ve nefis yemekler yedirilse, bu acı ve bu ağrı, bu sızı dindirilemez. Bu hasta yedirilmekle, içirilmekle kandırılamaz ve doyurulamaz. Açlık bir titremeye şiddetlenir. Nihayet kıvrana kıvrana can verir. Çünkü namazı terk büyük günahdır. Cezası da, o nispette büyük olur. Açlık da önemli bir hastalıktır. Neticesi mutlaka ölümdür. Diğer hastalıklar gibi değildir. İşte namazı terk eden, açlık hastalığıyla dertli olur da öyle gider. Her namazı terk eden, aç olarak ölür.

3- Susuz olarak ölür. Damarlarına, iliklerine, etine, derisine, kemiklerine kadar bu susuzluk, elem ve ızdırabı nüfuz eder. Dünyanın nehirleri içirilse, susuzluk acısı gitmez. Dudakları harareten kurur, çatlar. Ölüm anında bulunan hastalara su içirmeleri bundandır. Hâlbuki namazı terk eden kişi olup da, ölüm hâline gelmiş hastalara su verildikçe susuzluğu artar. Harareti çoğalır. Su onun ateşini söndürmeye kâfi gelmez. Velhâsil suya hasret çekerek ölür, gider. Namaz kılan kişi olup da, namaza devamlı olanlar ise, yataklarında ve odalarında ne kadar perişanlık ve intizamsızlık olursa olsun, Allahü teâlâ indinde muhterem oldukları için, melekler de onları hürmetle tutar. Riayet eder, susuz bırakmazlar. Temiz şerbetlerle suya kandırırlar. Cennetten alınan temiz şerbetle vefat etmiş olan müminler, aziz kılınmış ve ikram olunurlar. Kanmış olarak vefat ederler.

Rafizilerin hüküm ve itikatları icabı, İmam-ı Hüseyin "radiyallahü anh" için, susuz gitti demeleri tamamıyla yanlıştır. Bu, âyet-i kerimenin bildirdiği şekilde kat'i olarak sabittir ki, bunlar melekler vasıtasıyla Allahü teâlâ tarafından altın misali kâseler içerisinde bulunan temiz içeceklere kanmış, doymuş olurlar. Çünkü bunlar Hak teâlânın misafirleridir. Mübarek makamlarını baş gözleriyle görürler. Namaza devam eden, güler yüzlü, mütebessim, parlak ve nurani yüzlü olur. Yüzü ve alını ayın on dördü gibi olur. Ferahlama eseri, yüzünde ve gözlerinde parlar. Hak teâlâdan ve meleklerinden hayâ eder. Kendi kusurlarını ve Hak teâlânın iltifatını ve ihsanını görür de alından terler dökülür. Burnunun delikleri sulanır. Kulağının altları ve burun delikleri hafif bir şekilde terler. Güzel bir koku ile kokulanır. Çeşitli şekilde latif bir güzellik alır ve çok güzel kokular yayılır. En leziz ve en nefis yemekleri yemiş gibi tok ve suya kanmış olarak vefat ederler. Namazı terk etmiş olanlar, o günde, bacak ve baldırları birbirine sürterek, Allahü teâlâyâ sevk olunurlar. Melekler tarafından onlara denilir ki:

(İşte bugün, Allah'a sevk olduğunuz gündür. İşte bugün Allahü teâlânın huzuruna gidiyorsunuz. Dünyada davet etmişti, ama icabet etmediniz.)

Âyet-i kerimede bildirildiği şekilde, bunlar ne zekât verdiler ve ne de namaz kıldılar. Allahü teâlânın emirlerini hak bilmediler. Önemsemeyip arkaya attılar. Namazın tamam olması ve onun kemali, fıkıh kitaplarında beyan buyurulduğu üzere, namazın farzlarını, vaciblerini, sünnet ve müstehablarını yerine getirmektedir.